

Gala Jubileuszu

16 września w Sali Wielkiej miała miejsce gala, która stała się jednym z bardziej doniosłych wydarzeń zaplanowanego na cztery lata Jubileuszu 50. rocznicy odbudowy Zamku Królewskiego w Warszawie. Wśród gości wieczoru znaleźli się Prezydent Andrzej Duda wraz z Pierwszą Damą Agatą Kornhauser-Dudą, prezes rady ministrów Mateusz Morawiecki, wiceprezes rady ministrów, minister kultury, dziedzictwa narodowego i sportu, przewodniczący Komitetu Honorowego Obchodów Jubileuszu, profesor Piotr Gliński, wicemarszałek Senatu Bogdan Borusewicz, minister spraw zagranicznych Zbigniew Rau, minister rodziny i polityki społecznej Marlena Małag, minister Agnieszka Kaczmarska, szefowa Kancelarii Sejmu, a także członkowie Komitetu Honorowego Obchodów Jubileuszu, Rady Muzeum oraz osoby związane z Zamkiem Królewskim i obchodami Jubileuszu.

Wydarzenia zaplanowane w ramach Jubileuszu mają przypomnieć, jak bardzo prace wokół Zamku zjednoczyły Polaków, przywołać emocje sprzed lat, atmosferę społecznego zaangażowania oraz ofiarności, która przekroczyła wszelkie oczekiwania.

Podkreślając rangę wydarzenia, Prezydent odznaczył wieloletnich pracowników Zamku Królewskiego Złotymi i Srebrnymi Krzyżami Zasługi oraz Medalami złotymi za długoletnią służbę.

Prezydent pogratulował wszystkim odznaczonym, a także podziękował im za ich poświęcenie i pracę. „Kiedy tu się wchodzi, to człowiek nie ma wątpliwości, że podziękowanie i nagrodzenie tych, którzy na co dzień dbają o tę niezwykłą spuściznę, jest absolutnie zasadne”. Następnie Prezydent Andrzej Duda przekazał na ręce prof. Wojciecha Fałkowskiego, dyrektora Zamku Królewskiego, wspólną deklarację podpisaną na Zamku w 230. rocznicę uchwalenia Konstytucji 3 maja przez prezydentów Polski, Litwy, Estonii, Łotwy i Ukrainy.

Prezes rady ministrów Mateusz Morawiecki mówił o Zamku Królewskim w trzech aspektach – historycznym, symbolicznym i wspólnotowym. Poruszył też problem symbolicznego zakończenia odbudowy Warszawy po wojennych zniszczeniach – „Czy dziś możemy powiedzieć, że stolica Polski zabiłnła już rany z lat wojennych? Nie. Czekają na odbudowę jeszcze inne miejsca, a w szczególności Pałac Saski, którego odbudowa stanie się symboliczną klamrą spinającą Polskę przedwojenną ze współczesną”.

Premier Piotr Gliński wyróżnił osiemnaścioro pracowników Zamku Złotymi, Srebrnymi i Brązowymi Medalami „Zasłużony Kulturze Gloria Artis”, wręczył też Odznakę honorową „Zasłużony Kulturze Gloria Artis”. Wśród odznaczonych znalazł się Wiesław Newecki, żołnierz AK, uczestnik Powstania Warszawskiego i inicjator powstania hejnału warszawskiego, granego z zamkowej wieży podczas ważnych uroczystości, a także dla upamiętnienia poległych mieszkańców stolicy.

„Wspólnota nie istnieje bez kultury i bez pamięci. To jest też przesłanie dla współczesnych” – powiedział podczas ceremonii premier Piotr Gliński, podkreślając tym samym rolę Zamku w podtrzymywaniu obu tych wartości. Premier Gliński zwrócił też uwagę na wyjątkowe połączenie prestiżu, z jakim kojarzy się Zamek Królewski z jednoczesnym otwarciem instytucji na publiczność oraz podejmowanymi różnorodnymi działaniami, które świadczą o nowoczesności i życzliwości miejsca wobec wszystkich gości.

Ważnym i wzruszającym punktem uroczystości było odczytanie przez Piotra Babineta, przewodniczącego sejmowej Komisji Kultury i Środków Przekazu, uchwały Sejmu RP z okazji rocznicy odbudowy Zamku Królewskiego w Warszawie. W dokumencie uchwalonym 15 września 2021 r. Zamek został nazwany symbolem polskiej państwowości, a Sejm RP oddał hołd wszystkim, którzy przyczynili się do ratowania mienia zamkowego w czasie niemieckiej okupacji. Docenieni zostali także ci, którzy „swoją niezłomną postawą i wieloletnim działaniem doprowadzili do wzniesienia Zamku Królewskiego z ruin”.

Prof. Wojciech Fałkowski, dyrektor Zamku Królewskiego, w jubileuszowym wystąpieniu przywołał nazwiska swoich poprzedników prof. Stanisława Lorentza, prof. Aleksandra Gieysztorę, prof. Andrzeja Rottermunda oraz Przemysława Mrozowskiego. Przypomniał o różnych wyzwaniach, z jakimi każdy z nich musiał się zmierzyć, kierując tak wyjątkową instytucją. „To dzięki tym ludziom możemy teraz mówić, że Zamek jest miejscem żywym, otwartym, profesjonalnym” – powiedział prof. Fałkowski.

W dalszej części swego wystąpienia dyrektor Zamku zaprezentował część najnowszych cennych nabytków Zamku Królewskiego, w tym dzieła Bernarda Bellotta zw. Canalettem *Widok Kapitolu z kościoła Santa Maria in Aracoeli*, Melchiora de Hoendecoerta *Kogut, kura z pisklętami i gołębie*, Marcella Bacciarellego *Portret Michała Mniszcha z córką*, a także Giovanniego Battisty Caracciolo *Święty Jan Chrzciciel*. Uwagę gości przykuł także prezentowany wyjątkowy serwis podróżny z manufaktury w Miśni.

Podczas gali głos zabrał także Marcin Chłudziński, prezes KGHM Polska Miedź S.A., Mecenasa Zamku Królewskiego w Warszawie od 2019 r.

Goście świątecznego wieczoru jako pierwsi mogli obejrzeć wystawę *Albumy prof. Stanisława Lorentza. Dokumentacja historii odbudowy Zamku Królewskiego w Warszawie*. Prezentowane albumy to wyjątkowe artefakty z zamkowego archiwum. Zawierają wycinki prasowe, listy, dokumenty, teksty własne a także 170 fotografii, łącznie ok. 5800 pozycji dokumentujących historię odbudowy Zamku Królewskiego w Warszawie, pieczołowicie zebranych na przestrzeni kilkunastu lat. Efekty tej żmudnej pracy, świadczącej o wyjątkowym poczuciu misji wobec przyszłych pokoleń, można obejrzeć w Sali Rady. Ekspozycja będzie dostępna dla zwiedzających Zamek do 15 grudnia 2021 r.

Do atrakcji muzycznych wieczoru należała prezentacja najnowszego teledysku składu Bilon i Nowa Ferajna do utworu napisanego specjalnie z okazji Jubileuszu. W zupełnie innym stylu, jednak równie frapująco, wybrzmiał koncert fortepianowy w wykonaniu Szczepana Kończala.